

Aktuella forskningsprojekt

Danmark

LARM Audio Research Archive	107
Digital Humanities Laboratory (DigHumLab)	114
Andra forskningsprojekt	117

Finland

Media Systems in Flux. The Challenge of the BRICS Countries (Brazil, Russia, India, China and South Africa)	119
Andra forskningsprojekt	124

Norge

Gendering ICT in Everyday Life. A Comparative Study of Practices in Family and Extra – Family Contexts	126
Andra forskningsprojekt	129

Sverige

Gendering ICT Arbete inom ramen för Riksbankens Jubileumsfond i Sverige. Vardagslivets och kulturens medialisering	131
Andra forskningsprojekt	133

LARM Audio Research Archive

En forudsætning for forskning i det digitale humaniora er opbygningen af en forskningsinfrastruktur, hvor de digitale og digitaliserede medier og materiale kan lagres, tilgås og bearbejdes. I september 2012 søsattes et højt profileret dansk infrastrukturprojekt, DigHumLab (se side 114), som har til formål at skabe helt nye rammer og muligheder for forskning i digital humaniora. Arbejdet med en forskningsinfrastruktur er dog ikke nyt i Danmark. Nordicom ser her nærmere på LARM Audio Research Archive, et omfattende projekt om forskning i auditiv kulturarv, som er ved at træde ind i sit afsluttende år.

Formål

LARM Audio Research Archive (LARM) er et dansk infrastrukturprojekt, som blev påbegyndt i januar 2010 og forventes afsluttet ved udgangen af 2013. LARM er et interdisciplinært projekt, som har til formål at skabe en digital infrastruktur, som kan understøtte forskeres arbejde med Danmarks Radios (DR) radioarkiver. LARM-projektet omfatter en bred vifte af emner og fag, men centralt for alle deltagere er interaktionen med DRs radioarkiver.

LARM-infrastrukturens centrale mål har som udgangspunkt været at opbygge en infrastruktur, der skal tilgængeliggøre den radiofoniske kulturarv for forskere og studerende nationalt set og understøtte udviklingen af et forskningsfelt inden for auditiv kultur. Infrastrukturen er altså en teknisk infrastruktur til brug for forskning og undervisning samt formidling af viden om den auditive kulturarv og samtidig et tværdisciplinært netværk af interagerende forskere med fokus på radio, lyd og lydarkiver. Den tekniske infrastruktur er ligeledes et tværdisciplinært projekt baseret på interaktion mellem arkivarer, udviklere og forskere knyttet til kulturarvsarkiver, kulturarvsproducenter, forskningsinstitutioner og museer.

Det overordnede formål med LARM er at skabe et digitalt arkiv med de fornødne værktøjer og en bibliografi, som muliggør at forskere kan søge og annotere i radioarkiverne. Målet er streamet adgang til forskere og studerende til over en million timers radio, men herudover arbejdes også på en infrastruktur med et interface, som tilpasses efter de behov, forskerne i LARM har. Forskning i lydarkiver adskiller sig væsentligt fra forskning i tekstbaseret kilde materiale, og LARM-projektet har således til formål at forske i arkiverne, alt imens der forskes i de platforme, lydforskningen kræver. Dette betyder et tæt samarbejde it-udviklerne.

Projektstruktur

LARM er overordnet inddelt i fem *work packages*, som beskæftiger sig med hhv.: 1) projektledelse, 2) teknologi, 3) udviklingen af en nationalbibliografi for radio, 4) arbejdsgrupper, og 5) cases. Her gennemgås kort indholdet i udvalgte *work packages*.

Teknologi

Centralt i LARM er teknologien og udviklingen af en digital platform og et digitalt arkiv, som i 2013 vil indeholde mere end en million timers optagelser. Systemet kaldes the Cultural Heritage Archive Open System, eller i daglig tale CHAOS. Det digitale arkiv indeholder det fulde program for DRs P1, P2 og P3 i perioden 1989-2005, samt optagelser fra Københavns Radio, SKY, 100FM, regionale stationer og meget mere. CHAOS er meget mere end et lyd-arkiv. Systemet stiller allerede nu en række værktøjer til rådighed til at lytte, annotere, linke og lave playlister af optagelserne. CHAOS vender vi tilbage til senere i artiklen.

Udviklingen af en nationalbibliografi for radio

Udviklingen af en bibliografi for den nationale radiofoniske kulturarv (udsendelser fra DR fra 1925 og frem) baserer sig på de såkaldte ”hvide programmer”. De hvide programmer er kort fortalt de programoversigter, DR gennem tiden har fremsendt til publikation i dagspressen. De hvide programmer består dog ikke kun af den planlagte sendeflade, men også supplerende sider med rettelser, tilføjelser og ændringer. Statsbiblioteket har fået digitaliseret de hvide programmer og OCR-scannet siderne med de planlagte sendeflader og siderne med de efterfølgende rettelser i forhold til det planlagte program.

Arbejdsgrupper

Arbejdsgrupperne er det centrale forum for forskningsudvikling i LARM. De understøtter mere almene interdisciplinære perspektiver med relevans for LARMs medlemmer og har til opgave sammen med projektledelsen at sikre kvalitet og kvantitet i forskningen. Det er også her, mere langsigtede forskningsstrategier for de særlige faglige indsatsområder udformes, fx arkivernes forandring i mødet med digitale løsninger, den humanistiske forsknings udvikling i og med implementeringen af digitale forskningsværktøjer, infrastrukturens rolle for den fremtidige forskning, udviklingen af nye forsknings- og formidlingsformater, samt forskningsdesign i lyset af den digitale udvikling og brugernes ændrede rolle i brugen af audio og arkiver.

Forskningsprojekter

Den sidste work package indeholder en række forskningscases, der specifikt interagerer med DRs radioarkiv og også med andre auditive arkiver. Disse cases forholder sig til den radiofoniske kulturarv fra en variation af forskningsperspektiver varierende fra interaktionsdesign over informationsvidenskab, mediesociologi, sprogforskning og kulturvidenskab. Hensigten med disse cases er at levere forsknings-specifikke kravspecifikationer til den tekniske infrastruktur og desuden at teste og forbedre udviklingen af infrastrukturen i samarbejde med de tekniske udviklere, arkiver, informationsvidenskabelige specialister og interaktionsdesignere. En væsentlig opgave er herudover at udvikle forskningsprojekter inden for auditiv kultur og kuratering.

Forskning i LARM

I det følgende ser vi lidt nærmere på nogle af de forskningsprojekter, der konkret arbejdes med i LARM. Det er i variationen af disse forskningsemner, den digitale humaniora og forskningsprojekter omkring digital infrastruktur for alvor viser sin spændvidde og sit potentiale. Her følger et udpluk af den forskning, der foretages i LARM.

Birger Larsen, lektor ved Det Informationsfaglige Akademi, er leder af projektet ”Design og evaluering af informationsarkitektur”. Formålet er dels at analysere og identificere generelle behov og informationsøgende adfærd blandt humanistiske forskere med henblik på at opnå adgang til og drage nytte af radio- og lydkiildernes kulturelle arv, dels at undersøge og understøtte udvalgte forskere og forskningsområder, deres specifikke behov og søgeadfærd. Et andet teknologiprojekt er ”Interaktionsdesign”, som Thomas Marcussen, ph.d-studerende ved Kolding Designskole står bag. Projektets opgave er at udvikle metoder, som kan engagere LARM-forskerne i arkiverne på nye måder.

Flere projekter har fokus på sproget i arkiverne. Det gælder for eksempel projektet ”Radiooralitet”, som består af to del-projekter: et ph.d-projekt af Anna Lawaetz med titlen ”Stemmebrug og stemmeidealiser i DRs Radio 1925-2009” og specialkonsulent ved Institut for Kunst og Kulturvidenskab ved Københavns Universitet Bente Larsens forskning i radiodrama og dramarelaterede programmer. Jacob Thøgersen, lektor ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab på Københavns Universitet, står i spidsen for projektet ”Sprogpolitik og sprogvariationer”, som studerer sprogpolitikken i Danmarks Radio og de ændringer, der forekommer i sproget.

Flere forskningsprojekter under LARM-paraplyen knytter sig meget specifikt til radioen. Projektet ”Radio på nye platforme” ledes af Per Jauert, lektor ved Institut for Æstetik og Kommunikation ved Aarhus Universitet. Projektet har som formål at undersøge, hvordan radioen i Danmark på de tre platforme: den analoge, den digitale (DAB) og på internettet (webradio) har influeret på brugernes anvendelse af DRs radiokanaler. Forskningsprojektet ”Formation og information -radioen som kulturformidlende instans, DR som national stemme” ledes af Erik Svendsen og omhandler dels radioføljetonen Familien Hansen og dels en beskrivelse af DR som kulturformidlende og kulturskabende instans.

Et andet forskningsprojekt i radioarkiverne, ”Radioens Auditive Syntaks”, indeholder ligeledes to delprojekter: ”Urbane Soundscapes i Radioen” under ledelse af Jacob Kreutzfeldt, samt ”Jingler og kendingsmelodier i DRs radio” ved Torben Sangild, begge er post.doc ved institut for Kunst og Kulturvidenskab ved Københavns Universitet. Projekterne undersøger elementer i radioens udtryk, der ikke er velbelyste hverken i forskningssammenhæng eller i arkivpraksis, mere specifikt forekomsten af bylyd eller af jingler i udsendelser.

I den mere kunstneriske ende står Morten Michelsen, lektor ved Institut for Kunst- og Kulturvidenskab ved Københavns Universitet, for et forskningsprojekt om ”Pop musik”, og Morten Søndergaard, lektor ved Institut for Kommunikation på Københavns Universitet, leder casen ”The Unheard Avantgarde”, som blandt andet har resulteret i en lydudstilling.

CHAOS-Platformen

To væsentlige indsatser i 2012 har været at migrere det oprindelige webinterface til det nuværende workspace LARM.fm og at implementere sendeplansdata fra 1925-1983 (de hvide programmer) i direkte relation til arkivets radiofiler. Teksten fra de hvide programmer er søgbar og øger væsentligt sandsynligheden for hits i de ellers dårligt metadaterede udsendelser. Søgemulighederne er blevet forbedret ved implementering af de hvide programmer, udvidede søgemuligheder (tema og datofiltre) og mere effektiv visning af søgeresultater. I søgeresultaterne er hvert objekt nu visualiseret, og desuden er der som en første raffinering af søgeresultatet skabt mulighed for at sortere i de fremsøgte filer.

Eksistensen af denne bibliografi over radio- og tv-udsendelser i DR udgør i sig selv en væsentlig kilde til mediehistorien og vil derfor være umiddelbar relevant i historisk og kulturhistorisk research og forskning.

Det nye webspace er udviklet med afsæt i forskernes ønsker til funktionaliteter. Alle funktionaliteter er generiske og er udviklet på baggrund af eksisterende software, som er tilpasset til forskning inden for det humanistiske felt. Infrastrukturen udvikles ikke til snævert fagspecifikt brug i erkendelse af, at der allerede findes meget raffinerede digitale analyseværktøjer inden for fx sprogvidenskab og akustik. Funktionaliteterne bliver derfor udviklet til generelt at understøtte tilgængelighed til og analyse af primært tidsbaserede kilder til forskning inden for humaniora og forskning inden for fx sundhedsvidenskab og samfundsvidenskab. Platformens anvendelighed i forhold til mange faglige discipliner er tænkt ind i projektet fra starten med etableringen af de ti forskningscases, hvor forskernes opgave er at teste infrastrukturen, mens den udvikles, og at medvirke til dels at raffinere udviklede værktøjer, dels at beskrive nye behov for værktøjer.

Hensigten er, at forskerne ikke bare skal kunne søge og lytte i direkte relation til arkivet, men at de skal kunne analysere og annotere lyden i projektspecifikke kontekster (mapper og projektark-sider) i workspacet. Det skal være muligt at arbejde i kollaborative processer i selve workspacet.

Der er indført en **mappefunktionalitet** med mulighed for at samle udvalgte objekter i tematiske eller projektorienterede mapper som kan deles med andre i samme projekt. Mapperne skal ses som et første skridt i retning af den egentligt projektorienterede organisering og beskrivelse af materiale.

Metadatering og kollaboration

I løbet af 2012 implementeres en **metadateringsfunktionalitet** med mulighed for metadatering på tre niveauer udviklet af projektets informationsvidenskabelige medarbejdere: Stamdataniveau (proveniens), LARM-niveau og projektniveau. Det første niveau sikrer, at ethvert objekt i det omfattende digitale arkiv kan identificeres. Det andet niveau sikrer, at alle udsendelser kan beskrives på et generelt form- og indholds niveau og mulighederne for beskrivelse understøttes af tilpassede picklister baseret på EBU-standarder. Det tredje metadateringsniveau er projektspecifikt i den henseende, at anvendelsen kan begrænses til et enkelt forskningsprojekt med særlige behov for at beskrive og bestemme kilderne. Denne metadatering kommer til at foregå i projektspecifikke metadateringsark, som knyttes til lyd-kilden, men på en måde, så informationerne kan være låst for andre end projektdeltagerne. På projektniveau skal der altså ikke tages hensyn til internationale standarder for metadatering. Projekterne kan tage afsæt i egne metadateringsmanualer. Og projekterne kan på sigt tilgængeliggøre beskrivelserne af udsendelserne for alle brugere. Derved indgår beskrivelserne som del af den almene brugerberigelse af arkivets kilder.

En del forskere vil vælge at analysere og beskrive radioudsendelser ved hjælp af meget specialiserede analyseværktøjer til audio og video, men er samtidig interesserede i at dele viden i direkte relation til LARM-arkivets kilder. Derfor etableres i løbet af 2012 en **upload/downloadfunktion**, der gør det muligt at dele metadata og andre former for dokumentation af de tidsbaserede kilder. Konsekvensen af disse forbedringer er, at man som forskningsgruppe eller undervisningshold kan dele alle dokumenter og lydfiler i projekt/kursus-specifikke mapper. Man kan altså etablere sin egen kuraterede samling af lyd/video med tilhørende

dokumentation, med andre ord et selvstændigt arkiv, der kan deles med flere eller bevares som dokumentation for en forsknings- eller undervisningsproces.

Med årets udgang er projektet altså tættere på den vision for procesorienteret kollaboration i direkte tilknytning til arkivet, som var et af de oprindelige mål med LARM-arkivet. Allerede i den erkendelsesproces, der har ført til udviklingen af værktøjerne ligger kimen til udvikling af faglige metoder til forskning og læring i relation til digitale kilder og værktøjer, som vil blive det langsigtede udbytte af en infrastruktur som LARM.

Udfordringer

Opbygningen af en teknisk infrastruktur som LARM-infrastrukturen er som nævnt baseret på tværdisciplinært samarbejde mellem de mange fagligheder, der er repræsenteret i projektet. Det har krævet et kulturelt og terminologisk oversættelsesarbejde, som har været udfordrende og frugtbart. Specielt har samarbejdet mellem de kulturvidenskabelige forskere og projektets udviklere været tæt med jævnlige møder og workshops om udvikling. Den store øvelse for forskerne har været at tænke sig ud af den traditionelle rolle som kunde i softwarebutikken og i stedet at indgå som part i selve udviklingsprocessen. For udviklerne har det omvendt været en udfordring at tænke ud over rollen som leverandør af ydelser og i stedet udfordre forskernes forventninger ved at præsentere anderledes bud på løsninger, end forskerne selv har været i stand til at tænke frem. Ideelt set bør alle implicerede parter i et udviklingsprojekt som LARM-infrastrukturen sidde i det samme rum. Kun i det reelt tværdisciplinært organiserede laboratorium kan man åbne den maksimale videndeling, og den optimale fremdrift i udviklingsprocesserne kan man lidt slogan-agtigt formulere som gevinsten ved et meget tæt samarbejde.

Selvom det tætte samarbejde mellem forskere og udviklere kunne have været endnu tættere, har det omvendt været en stor fordel at kunne profitere af udviklernes samarbejde med andre brugercommunities på den tekniske objekthåndteringsplatform CHAOS. Udviklerne er del af et internationalt miljø og er bredt orienteret inden for teknologiske løsninger til arkiver og broadcastere i kraft af en række samarbejder på tværs af institutioner og landegrænser. Resultatet er, at udviklerne kan implementere løsninger i LARM-infrastrukturen (LARM.fm), som er udviklet på bestilling af andre brugercommunities (EBU, DR, dansk.kulturarv.dk m.fl.) og betalt af disse. Denne synergieffekt gør, at LARM får mere for pengene, end hvis udviklingen skulle finansieres af egen bevilling – og også gode tekniske løsninger, som ikke er tænkt frem inden for projektets rammer.

Med 11 involverede institutioner og mere end 50 personer på lønningslisten er LARM på mange måder et mangedeget uhyre, og det har været en udfordring at få alle parter til at opleve, at der er noget at hente ved dette samarbejde på tværs af fagligheder, institutioner og interesser. En væsentlig forudsætning for projektets succes er den meget grundige afklaring af interesser og mål i projektets ansøgningsfase. Dernæst har det været den løbende og relativt tætte kommunikation med alle parter, først og fremmest gennem månedlige møder med lederne af projektets mange delprojekter. Ligeledes er der skabt rum for dialog om generelle eller specifikke emner på internater, workshops og seminarer.

LARM har som mål haft at øge viden om ophavsret, radio, digitale arkiver, teknologiudvikling, metodeudvikling og formidling af kulturarven. Derfor har LARM-projektet som en vidensstrategisk leverance udbudt kurser, seminarer, talks, udstillinger og workshops i læringsprogram VITALE ARKIVER. Et erklæret mål med dette program er at udbrede

kendskabet til LARM-projektet såvel som til de radiofoniske kilder til kulturhistorien. Programmet henvender sig derfor ikke blot til de forskere og studerende, der kan få adgang til de digitaliserede radioprogrammer, men også til almindelige danskere med interesse for denne del af kulturarven. Resultatet er, at der gradvist er blevet opbygget et netværk af interesserede forskere, studerende, radioproducenter og almindelige radiolyttere, som hver på deres måde bidrager til berigelse af radiokulturarven gennem diskussioner, men også gennem væsentlige vidnesbyrd om radioproduktion og lytterkulturer.

Forskningsafkast

Det seneste år har givet forskningsafkast på forskellig måde: Dels er der produceret en række forskningsartikler, der tager afsæt i sproglig, musikalsk eller kulturvidenskabelig analyse af specifikke radiokilder, fx er der artikler på vej om radiojangler, stemmeidealer i radioen, radiolytning, det talte sprog i radioen og rumetablering i radioens soundscapes. Yderligere er der skrevet artikler om udviklingen af det digitale kurateringsværktøj CHAOS app og visualisering af lydarkiver. Desuden har forskningen i radiokilder udmøntet sig i udstillinger af lyd, fx Morten Søndergaards kuratering af den nordiske afdeling af den europæiske Sound Art-udstilling på ZKM i Karlsruhe og udstillingen ”Det du hører...” på Danmarks Mediemuseum.

Sidstnævnte udstilling er kurateret af to LARM-stipendiater. Den ene er Heidi Svømmekjær, der er stipendiat på RUC med et projekt om radioføljetonen Familien Hansen og deltager i etableringen af et europæisk netværk for forskning i Women’s Radio, og den anden er Christian Hviid Mortensen, der også er museumsinspektør på mediemuseet i Odense. Både denne udstilling og udstillingen på ZKM udmærker sig ved at være interaktive. De inviterer de besøgende til at tage del i udfoldelsen af udstillingen.

Der er flere kuraterede kunstprojekter på vej. LARM-stipendiaten Trine Friis Sørensen har inviteret to kunstnere til på baggrund af research i DR’s arkiver at give et kunstnerisk bud på, hvad arkivet er for et fænomen, og hvordan arkivets indhold kan revitaliseres. Resultatet er udmøntet i Kajsa Dahlgrens reenactment af en radiodebat fra 1970’erne (Museet for samtidskunst, marts 2013) og i Olof Olsons artists performances om funky tale på P3 i begyndelsen af det. Hans turne falder i øvrigt sammen med 50’året for P3.

Arbejdet lige nu består i at beskrive den anden dimension af infrastrukturen, den sociale eller fysiske infrastruktur som etableringen af den tekniske infrastruktur på mange måder danner grundlaget for.

LARMs i alt 8 ph.d.ere udgør en væsentlig ressource her, flere af dem har været eller er på studieophold hos radioforskere i udlandet (fx David Hendy og Paddy Scannell), og de har også været deltagere i nationale og internationale seminarer og workshops.

Som direkte konsekvens af tilgængeliggørelsen af de radiofoniske kulturarvskilder, muligheden for virtuelt forskningssamarbejde via den teknologiske infrastruktur og den nationale og internationale netværksopbygning arbejdes der nu på at udvikle internationale forskningsprojekter i relation til LARM. Det forventes, at der i relation til kommende forskningsprojekter også vil være fortsat udvikling eller nyudvikling af digitale værktøjer til analyse af lyd. Arbejdet med den nuværende platform har ikke blot forbedret mulighederne for at kunne tilgå og analysere lydskilder, det har også afdækket begrænsningerne i de værktøjer, der allerede er til rådighed. Ud af det eksisterende er altså opstået behov for og ideer til meget mere. Det er det, LARM håber at bygge videre på ved at etablere nye udviklingsprojekter ovenpå det eksisterende projekt.

Interaktion med LARM

LARM glæder sig meget til at byde andre forskere indenfor. Den videre udvikling af infrastrukturen er helt afhængig af, at den bliver brugt og udfordret. Arkivet er på sin side helt afhængig af brugerberigende indholdsbeskrivelser. Selvom dele af LARM-konsortiet også er del af et forskningsprojekt (Cosound-projektet), der skal medvirke til at udvikle automatiserede former for indholdsberigelse, fx ved hjælp af talegenkendere og mønstergenkendelse, er der stadig et stykke vej til det bliver en realitet.

LARM håber at kunne gøre en del af disse kuraterede samlinger tilgængelige for alle typer af brugere ved at frikøbe dem for rettigheder. Desuden – og nok så væsentligt – vil radiobibliografien (de hvide programmer) ligge uden for login, og derfor er denne kilde til radiohistorien også offentligt tilgængelig.

LARM-infrastrukturen er udviklet til brug i forskning og undervisning og er allerede nu åben for alle interesserede forskere og undervisere på videregående uddannelser. De skal blot henvende sig til projektleder Bente Larsen, som straks opretter dem som brugere. Denne løsning er midlertidig og bliver snarest erstattet WAYF-adgang. Det gør det let at tilgå arkivet og nemt at administrere. Inden årsskiftet forventer LARM at kunne introducere en velkomstsider med tutorials og kuraterede og velbeskrevne samlinger af radioudsendelser, som kan medvirke til at åbne arkivet for brugere, som ikke har nærmere kendskab til dets indhold.

LARM-infrastrukturen er helt unik på europæisk og nordisk plan. Som infrastruktur er den længere fremme i udvikling end mange andre infrastrukturer. Med hensyn til tilgængelighed giver infrastrukturen adgang til en af de største samlinger af lyd nationalt som internationalt. LARM vækker da også international opmærksomhed og får mange henvendelser fra udenlandske arkiver og radioforskningsmiljøer, som er interesserede i at se nærmere på infrastrukturens indhold og funktionaliteter. Her inviterer projektet gerne indenfor til besigtigelse på bestemte præmisser. Alle interesserede forskere og arkiver i nordisk kontakt er derfor velkomne til at henvende sig for at få en introduktion til arkivet.

Larms website: <http://www.larm-archive.org/>

Digital Humanities Laboratory (DigHumLab)

What is DigHumLab?

DigHumLab is Denmark's first digital humanities laboratory. Humanities-based disciplines are greatly affected by the rapid growth and change of tools, methods and audiences, and DigHumLab aims to enhance research within communication and media studies by developing infrastructures for the study of a) online and archived web materials and, b) digitized legacy media collections.

DigHumLab will provide more efficient and relevant access to Danish and European collections of sound and image media, and will host smaller experimental labs where skills, methods, and tools will be made available for all national researchers. Workshops and seminars in the sphere of digital humanities will be organized, and European and international collaboration in line with DigHumLab's vision and aims will be sought.

The Vision

DigHumLab aims to set a new digital agenda for humanities research in Denmark, and push humanities research in new directions through the integration of digital technologies into their research methods. The vision for the laboratory – as stated on the project website – is to rejuvenate fields of research within the humanities and social sciences through:

- broad access to digital sources and research data
- development of software-supported analysis methods
- collaborative forms of work and new research concepts
- internationalization of classic specialist research skills and emerging interdisciplinary fields of research

International infrastructures provide access to archives, tools and development programs, with the aim of raising the quality of the research and giving researchers the opportunity to raise new questions and new perspectives on existing research. In short, DigHumLab will make available large quantities of digital material, and build platforms and infrastructure to help analyze, annotate and explore new patterns and connections.

Work Packages

Three work packages have been set up with different research themes: 1) Language-based Materials and Tools, 2) Media tools, and 3) Interaction and design studies.

Language-based Materials and Tools

The Language-based Materials and Tools work package is led by Professor Bente Maegaard, director at Centre for Language Technology (CST), University of Copenhagen. The main

activities are all of a nature such that they aim at and contribute to:

- enhancing Danish research infrastructure for the humanities by identifying and adding language based materials and tools to the existing Danish CLARIN repository, and by encouraging the creation and development of new materials and tools
- making the research infrastructure known among Danish humanities scientists by offering and contributing to Ph.D.-courses, workshops, seminars and training courses for scientists
- fulfilling the Danish contractual obligations and commitments as the founding member of the European Research Infrastructure Consortium, CLARIN

Based on a survey of existing available materials and tools, the work package will select materials of all types for the first and subsequent waves of inclusion into the existing Danish CLARIN platform. The work package will continue the development of the technical Danish CLARIN infrastructure platform to make it able to present the materials and the processes carried out on them by the tools in the ways needed by the research communities, e.g. through visualization.

Media Tools

The work package on Media Tools has a dual focus on developing tools to enable research into both the internet, and sound and images. The Media Tools work package is headed up Niels Ole Finnemann, Professor, MSO, Dr. Phil. at the Department of Aesthetics and Communication at Aarhus University, and **Niels Brügger**, Associate Professor and Head of the Centre for Internet Studies at Aarhus University.

The part of the work package concerned with the internet is called NetLab, and is working closely with Netarchive; a joint initiative of the State and University Library and the Royal Library aimed at archiving the Danish part of the internet. Netarchive has so far solely been concerned with archiving the internet, but as part of this work package the aim will be to develop tools for analyzing the vast quantities of material. Read more about this initiative on www.netlab.dk.

The second part of the media tools work package focuses on developing tools for sound and image media to extract metadata, and develop tools and research maturation in relation to radio, TV, film, video and related documents. The State and University Library together with other national heritage institutions will make available large quantities of digitized material enabling researchers to develop tools for generating research data based on large volumes of data; a method previously mostly reserved for text-based subjects.

Interaction and Design Studies

The rise of information and communication technologies has made it necessary to rethink many factors relating to communication, interaction and experience to better suit the new digital reality. This is the focus of the third work package, Interaction and Design Studies, headed up by Ellen Christensen, professor at Aalborg University, and Johannes Wagner, professor of Communication at the University of Southern Denmark in Kolding.

The aim of this work package is to establish a national research infrastructure with a focus on the experimental environments within the humanities. This will be achieved through a preparation and establishment phase, incorporating a number of existing infrastructures, and

the establishment of contemporary new laboratory facilities. The laboratory has a special focus on interaction between humans and technology. Supporting the development of relevant investigation protocols and development of and compliance with scientific ethical standards will therefore be a major focus area. A resource linked to the research infrastructure will therefore be established which can support this work.

High Priority Project

The Ministry of Science, Innovation and Higher Education has contributed a grant of DKK 30 million to the development of the DigHumLab; the establishment of which was named as a priority in the ministry's roadmap for research infrastructure in 2010. DigHumLab is intended to promote research in the humanities and social sciences, education and knowledge exchange by providing access to digital resources and developing new research methods and practice. Additionally, a number of ph.d-projects will be connected to the DigHumLab.

FACTS

DIGHUMLAB is a national consortium of four Danish universities: Aalborg University, Aarhus University, the University of Copenhagen and the University of Southern Denmark. Together with the State and University Library and the Royal Library, the laboratory will work to promote access to digital research resources, the development of research tools and education as well as their strengthening ties to international networks.

Project manager: **Erik Champion**, echa@adm.au.dk

Project secretary: **Lene Elsner**, lels@adm.au.dk

Project website: www.dighumlab.dk

Project management is based at Aarhus University

Andra forskningsprojekt

- **Calm Surveillance: Overload, Attention and Affectivity in the Cultural Imagination of Ubiquitous Surveillance Technologies**

Orwells Big Brother samfund, Foucaults Bentham-inspirerede Panoptikon og Kafkas paranoide labyrintverdener er alle metaforer, der har været brugt til at indkredse og forstå moderne overvågningssamfund. Traditionelt lægger definitioner af overvågning vægt på menneskelig kontrol. Imidlertid rummer udbredelsen af allestedsnærværende teknologi en anden form for overvågning, der fungerer usynligt i baggrunden: for eksempel radiofrekvens-chippen i pakken, der gør den sporbar, GPS-navigationen i bilen, eller når prisen på online-indkøb er determineret af tidligere transaktioner. Disse former for teknologisk, rutinemæssig registrering af information kan ikke karakteriseres som overvågning i traditionel forstand og kan derfor heller ikke beskrives på tilfredsstillende vis af de traditionelle overvågningsmetaforer, der har domineret det 20. århundrede. Dette projekt har til formål at identificere metaforer og figurer i samtidskunst, film og romaner, som indfanger og artikulerer tilstedeværelsen af disse teknologier og deres kulturelle effekt. Værkerne kredser tematisk såvel som formmæssigt omkring overload, opmærksomhed og affekt. Hvordan adskiller vi relevant fra irrelevant information? Hvad er konsekvenserne, når selektionen foregår på et niveau under vores bevidste opmærksomhed? Hermed kortlægges overvågningens affektive implikationer, som en vekselvirkning mellem nødvendighed, frygt og begær, der gentolker Big Brother, Panoptikonet og Slottet for det 21. århundrede.

Kristin Eva Albrechtsen Veel, kristinv@hum.ku.dk

Københavns Universitet, Institut for Kunst og Kulturvidenskab

Projektperiode: 1. feb. 2013 – 31. jan. 2015

Finansieringskilde: Det frie forskningsråd, kultur og kommunikation (DKK 1.742.970)

- **Meaning across Media. Cross-media Communication and Co-creation**

Udviklingen og udbredelsen af mobile og netværksbaserede medier har skabt forhåbninger såvel som bekymringer i den offentlige debat såvel som indenfor medie- og kommunikationsforskningen. Mens nogle ser de nye, 'sociale' medier som grundlag for en deltagelsesorienteret mediekultur, advarer andre om at den selvsamme deltagerkultur medfører at professionalismisme og kvalitet bliver udraderet. Mens nogle fremhæver mediernes demokratiske potentiale og bruger overskrifter som 'Facebook revolution' om det aktuelle oprør i Mellemøsten, så pointerer andre at det stadig er de store medieinstitutioner der styrer store dele af medieproduktionen og at de nye medier også bruges af magthaverne. Dette projekt indtager en position mellem disse yderpoler og sætter medieudviklingen ind i en historisk kontekst samtidigt som der fokuseres på de nye roller for og forhold mellem brugere og producenter, som mobile og netværksbaserede medier og tværmedial kommunikation indebærer. Dagens mediebrugere anvender i stigende grad en bred vifte af medietyper og –genrer i dagligdagen og de gør dette med mange forskellige formål. Og efterhånden som medierne udvikler sig til righoldige og forbundne platforme (computeren, mobiltelefonen, internettet) så anvender brugerne ikke blot medierne hver for sig men også i varierende kombinationer. Og de nye mediers deltagelsesorienterede karakter medfører at brugerne ikke blot er forbrugere af medieindhold men også i varierende grad selv bidrager som producenter.

Kjetil Sandvik, sandvik@hum.ku.dk

Københavns Universitet, Centre for Communication and Computing

Internetadresse: http://ccc.ku.dk/news/meaning_across_media/Project_description_-_meaning_across_media.pdf/

Projektperiode: 2012 – 2015

Finansieringskilde: Det frie forskningsråd, kultur og kommunikation (DKK 6.464.127)

- **The Power of the Precarious Aesthetics**

Projektet skal undersøge hvorfor dårlige og in-transparente kamerabaserede billeder, paradoksalt nok kan virke stærkere og mere forførende end tilsyneladende gode og transparente billeder. Den manglende transparens i disse billeder opstår ofte ved, at kameraet ryster under optagelsen, eller ved at tekniske problemer under overførsel eller lagring skaber visuel støj. Til trods for at sådanne billeders paradoksale kraft har været observeret af André Bazin, som opfattes som en af filmteoriens grundlæggere, er de indtil videre ikke blevet systematisk undersøgt. Samtidig synes disse billeder nu mere populære end nogensinde. Lige fra dramatiske film, over kunstscenens kamerabaserede billeder til tv-nyhedernes udsendelser fra det arabiske forår, kan vi observere utydelige billeder. Hvad enten denne utydelighed udspringer af mangelfuld teknologi eller fysisk håndgemæng, så fornægtes vi den oversigt kamerabilleder oftest giver, samtidig med at billederne kan blive mere dramatiske, retorisk overbevisende og emotionelt gribende. Dette projekt undersøger den operative logik, hvorfra disse billeder henter sin retoriske og emotionelle kraft, så vi bedre kan forstå deres forskellige virkemåder i de nævnte områder og medier.

Arild Fetveit, fetveit@hum.au.dk

Københavns Universitet, Department of Media, Cognition and Communication

Projektperiode: 2012 – 2015

Finansieringskilde: Det frie forskningsråd, kultur og kommunikation (DKK 4.731.875)

Præsentationer från
Heidi Reidel Sørensen
Nordicom-Danmark

www.nordicom.gu.se/?portal=mr

Media Systems in Flux

The Challenge of the BRICS Countries (Brazil, Russia, India, China and South Africa)

This project is concerned with comparing media systems and journalism doctrines in the new coalition in global politics known as “BRICS” – Brazil, Russia, India, China and South Africa. This provides a challenge to conventional ways of approaching media systems and the role of journalism in society.

Background

The question of a media system is a pivotal issue in studies of media and communication in rapidly changing national economies and cultures faced with globalization. *Comparing Media Systems* by Hallin and Mancini (2004) has become for scholars and students alike one of the most quoted books in the field, at least in Europe. Parallel to this is the perspective opened up by *Normative Theories of the Media: Journalism in Democratic Societies* (Christians et al. 2009) which has precipitated the move of the canonical *Four Theories of the Press* (Siebert, Peterson and Schramm 1956) from a pervasive framework-building status to the field’s history of ideas. A broader context for all this is provided by the tide of internationalization and de-westernization of the field (Curran and Park 2000; Thussu 2009).

An important contribution to comparative media studies was made by the late Swedish scholar Jan Ekecrantz (2007) in an article based on a conference at the Moscow State University. He discussed the evolution of media/society models from the traditional quadrant of politics-economics-technology-culture to a post-modernist culture-audience version and proposed an “integrated institutional model” which would accommodate the changing sociopolitical situations (pp. 78-79). And he did this in the context of post-communist Russia, including “the neo-authoritarian state and the clash of media civilizations” (pp. 91- 93).

In the same spirit, Nordenstreng (2010b) points out that the old way of viewing Russia as something special is no longer so valid. Also, an overview of the media in contemporary Russia (Nordenstreng and Pietiläinen 2010) shows that, despite setbacks in the movement from autocracy to democracy, the overall picture is not totally gloomy. A collection of contributions from earlier Finland Academy’s research projects on media in Russia (Rosenholm, Nordenstreng and Trubina 2010) presents quite a varied landscape. Indeed, the Russian media system is in flux – as is the whole country highlighted by the title of the Finland Academy’s

Russia in Flux Research Programme 2004-2007. The same flux metaphor is also applicable to the rest of Central and Eastern Europe and indeed to China – a perspective highlighted by Colin Sparks (2010). Actually Ekecrantz (2007) was also led from examining Russia to considering China, as were Nordenstreng and Paasilinna in the anthology from the Academy project on Russian media in the 1990s (Nordenstreng, Vartanova and Zassoursky 2001).

Moreover, Sparks' important essay raises critical questions about the theoretical basis of comparing media systems. Like the concept of a media system, the question of comparison – at a time of global integration also makes nation-states increasingly problematic although by no means obsolete – has also become a vital topic in media and communication studies, as demonstrated by the *Handbook of Comparative Communication Research*, which includes an overview by Sonia Livingstone (2011). Highlighting the same trend is *Comparative Media Systems: European and Global Perspectives* (Dobek-Ostrowska et al. 2010).

Objectives

From this background, the research objectives of the project are given as follows:

First, the project will critically examine the *theoretical concepts* of

- a) media system
- b) role of media and journalists in democracies
- c) freedom and independence of media by placing the BRICS countries within a global context.

This analytical investigation follows the line of the PI's earlier work (Nordenstreng 2000; 2007; 2010c; 2011).

Second, the project will investigate the *empirical situation* of

- a) citizen participation in and through media
- b) professional orientation of journalists
- c) education of journalists in the BRICS countries in a comparative context.

The participation of citizens as non-professionals in and through media is a central issue in the field as demonstrated by Carpentier (2011) and Dahlgren (2009). It is high on the agenda in the Western industrialized countries, both in the practice of civic journalism and in the theory of democratic media. However, it is also emerging as a hot topic in the BRICS countries along with the gradual awakening of the civil society and increasing tension between the market and the party/state interests as highlighted in the case of China by Zhao (1998; 2008). This topic will be pursued in the research team by Leonardo Custodio from the Brazilian perspective, Svetlana Pasti from the Russian perspective and Peixi Xu from the Chinese perspective. India as an established democracy and South Africa as a new democracy constitute important points of comparison.

The professional orientation of journalists is a topical issue particularly under conditions of development and socio-economic transition as shown by Ramaprasad (2003) and Pasti (2007). This topic will be pursued in the research team first and foremost by Svetlana Pasti with a focus on Russian journalists (see Pasti, Chernysh and Svitich, forthcoming). Comparative research will be carried out in the other BRICS countries. In South Africa, for example, debates are currently raging about what the professional orientation of journalists should be in relation to the state and the developmental project (see Wasserman 2010).

The education of journalists is an issue which attracts relatively much public and political attention in most countries but has not been widely studied, except in Europe (Terzis 2009). UNESCO (2007) has also promoted model curricula for the developing countries, and the 2nd World Journalism Education Congress in South Africa in 2010 presented an update showing

the way ahead.³ The BRICS countries offer a challenging case for comparative analysis in this topic, too, as was shown by the example of comparisons between journalism education in South Africa and Brazil (Wasserman and De Beer 2010). An overall hypothesis of the project suggests that the group of BRICS countries provides an intriguing platform for studying media systems, with both differences and similarities in their socio-economic development and political structures. The urgent challenge they present concerns democracy in general and the role of media and journalism in democracy in particular. Given the exploratory nature of the project it would be premature to venture more detailed hypotheses.

The first objective regarding the three conceptual aspects is typical desk research based on critical reading of the literature and joint reflection by the research team. The topics of a media system, media and journalists in democracies as well as freedom and independence of the media will be jointly covered by the research team under the coordination of the principal investigator, leading to two edited volumes.

The second objective with three components will be studied using conventional methods in related research. Each topic will be examined with reference to empirical material gathered in the five countries and analyzed comparatively. Special emphasis in analysis will be placed on conceptual-theoretical work with the support of the international research team in an attempt to avoid the empiricist's dilemma of concrete material determining the paradigm followed. On the other hand, each topic will use empirical material partly drawn from existing research in the countries concerned and partly based on new empirical data gathered from selected samples in a comparable way.

Researchers involved

Kaarle Nordenstreng, Project manager and specialist on international communication
University of Tampere, School of Communication, Media and Theatre
kaarle.nordenstreng@uta.fi

Mika Aaltola, Specialist on international relations
The Finnish Institute of International affairs
mika.aaltola@fia.fi

Jyrki Käkönen, Specialist on international relations
University of Tampere, School of Management
jyrki.kakonen@uta.fi

Jukka Pietiläinen, Specialist on media in Russia
University of Helsinki, Aleksanteri Institute
jukka.pietilainen@helsinki.fi

Iiris Ruoho, Specialist on media culture
University of Tampere, School of Communication, Media and Theatre
iiris.ruoho@uta.fi

Svetlana Pasti, Specialist on media in Russia
University of Tampere, School of Communication, Media and Theatre
svetlana.pasti@uta.fi

Peixi Xu, Specialist on media in China
University of Tampere, School of Communication, Media and Theatre
xupeixi@gmail.com

Leonardo Custódio, Specialist on media in Brazil, Doctoral student
University of Tampere, School of Communication, Media and Theatre
leonardo.custodio@uta.fi

In the BRICS countries there are other colleagues who have agreed to be involved in the project (names are listed at the website of the project)

Project period: 01-09-2012 – 31-08-2016

Source of financing: Academy of Finland

Website of the project: <http://www.uta.fi/cmt/tutkimus/BRICS.html>

Bibliography

- Carpentier, Nico (2011) *Media and Participation: A Site of Ideological-democratic Struggle*. Bristol: Intellect.
- Christians, Clifford, Theodore Glasser, Denis McQuail, Kaarle Nordenstreng and Robert White (2009) *Normative Theories of the Media: Journalism in Democratic Societies*. Urbana and Chicago: University of Illinois Press.
- Curran, James and Myun-Jia Park (eds) (2009) *De-Westernizing Media Studies*. London: Routledge.
- Dahlgren, Peter (2009) *Media and Political Engagement: Citizens, Communication and Democracy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dobek-Ostrowska, Boguslava, Michal Glowacki, Karol Jakubowicz and Miklos Sükösd (eds) (2010) *Comparative Media Systems: European and Global Perspectives*. Budapest – New York: Central European University Press.
- Ekecrantz, Jan (2007) Post-Post-Communist Media? A Challenge for Comparative Media Studies. In Elena Vartanova (ed.), *Media and Change*. Moscow: Media Mir and Faculty of Journalism, Moscow State University, pp. 75-94. Available at <http://www.uta.fi/jour/henkilokunta/nordenstreng/Ekecrantz2007.pdf>
- Hallin, Daniel and Paolo Mancini (2004) *Comparing Media Systems: Three Models of Media and Politics*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Käkönen, Jyrki, Snajay Chaturvedi and Anita Sengupta (eds) (2011) 'Euro-Asia' at the Crossroads. *Geopolitics, Identities and Dialogues*. New Delhi: SHIPRA.
- Livingstone, Sonia (2011) Challenges of Comparative Research: Cross-national and Transnational Approaches to the Globalising Media Landscape. In Frank Essler and Thomas Hanitzsch (eds), *Handbook of Comparative Communication Research*. New York: Routledge.
- Nordenstreng, Kaarle (2000) Media and Democracy: What is Really Required? In Jan van Cuilenburg and Richard van der Wurff (eds), *Media & Open Societies: Cultural, Economic and Policy Foundations for Media Openness and Diversity in East and West*. Amsterdam: Het Spinhuis, pp. 29-47. Available at <http://www.uta.fi/laitokset/tiedotus/laitos/Media&OpenSocieties.pdf>
- Nordenstreng, Kaarle (2007) Myths about Press Freedom. *Brazilian Journalism Review* 3(1): 15-30. Available at http://www.uta.fi/laitokset/tiedotus/laitos/myths_about_press_freedom.pdf
- Nordenstreng, Kaarle (2010a) Searching for the Constituents of Media Systems. Paper presented at the 3rd European Communication Conference in Hamburg, 12-15 October 2010. Available at http://www.uta.fi/jour/henkilokunta/nordenstreng/Media_systems.pdf
- Nordenstreng, Kaarle (2010b) The Russian Media System: Something Special? In Elena Vartanova (ed.), *Content, Channels and Audiences in the New Millennium: Interaction and Interrelations*. Moscow: Faculty of Journalism, Moscow State University, pp. 183-186. Available at http://www.uta.fi/jour/henkilokunta/nordenstreng/Russian_Media_System.pdf
- Nordenstreng, Kaarle (2010c) Liberating Freedom from Libertarian Myths. In Robert Fortner and Mark Fackler (eds), *Ethics & Evil in the Public Sphere: Media, Universal Values & Global Development. Essays in Honor of Clifford G. Christians*. Cresskill, NJ: Hampton Press, 2010, 207-218.
- Nordenstreng (2011) Free Flow Doctrine in Global Media Policy. In Robin Mansell and Marc Raboy (eds), *The Handbook of Global Media and Communication Policy*. Chichester, West Sussex, UK: Wiley-Blackwell, 2011, 79-94.
- Nordenstreng, Kaarle and Jukka Pietiläinen (2010) Media as a Mirror of Change. In Tomi Huttunen and Mikko Ylikangas (eds), *Witnessing Change in Contemporary Russia*. Helsinki: Aleksanteri Institute (Kikimora Publications Series B 38), pp. 136-158. Available at <http://tampub.uta.fi/handle/10024/66231>
- Nordenstreng, Kaarle, Elena Vartanova and Yassen Zassoursky (eds) (2001) *Russian Media Challenge*. Helsinki: Aleksanteri Institute (Kikimora Publications Series B 20).

- Pasti, Svetlana (2007) *The Changing Profession of a Journalist in Russia*. Tampere: University of Tampere. Available at <http://acta.uta.fi/pdf/978-951-44-7101-8.pdf>
- Pasti, Svetlana, Michail Chernysh and Luiza Svitich (2012) Russian Journalists and Their Profession. In David H. Weaver and Lars Willnat (eds), *The Global Journalist in the 21st Century*. New York: Routledge, pp. 267-282.
- Ramaprasad, Jyotika (2003) The Private and Government Sides of Tanzanian Journalists. *Harvard International Journal of Press/Politics*, 8(1): 8-26.
- Rosenholm, Arja, Kaarle Nordenstreng and Elena Trubina (eds) (2010) *Russian Media and Changing Values*. Milton Park: Routledge.
- Siebert, Fred, Theodore Peterson and Wilbur Schramm (1956) *Four Theories of the Press: The Authoritarian, Libertarian, Social Responsibility and Soviet Communist Concepts of What the Press Should Be and Do*. Urbana: Illinois University Press.
- Sparks, Colin (2010) China's Media in Comparative Perspective. *China Media Colloquium International Journal of Communication* [Online] 4:0, 552-566. Available at <http://ijoc.org/ojs/index.php/ijoc/article/view/754/431>
- Terzis, Georgios (ed.) (2009) *European Journalism Education*. Bristol: Intellect.
- Thussu, Daya (ed.) (2009) *Internationalizing Media Studies*. New York: Routledge.
- UNESCO (2007) *Model Curricula for Journalism Education*. Paris: UNESCO. Available at <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001512/151209E.pdf>
- Wasserman, Herman (2010). Freedom's just another word? Perspectives on the media freedom and responsibility in South Africa and Namibia. *International Communication Gazette* 72(7): 567-588.
- Wasserman, Herman and Arnold De Beer (eds) (2010). Journalism in the Global South: South Africa and Brazil. Special issue of *Communicatio* 36(2).
- Zhao, Yuezhi (1998) *Media, Market, and Democracy in China: Between the Party Line and the Bottom Line*. Chicago and Urbana: University of Illinois Press.
- Zhao, Yuezhi (2008) *Communications in China: Political Economy, Power and Conflict*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield.

Andra forskningsprojekt

• *Addressing Male Citizens: Porn, Politics and Empowerment in the Finnish Men's Magazines from 1940s to 1980s*

The project focuses on the historical development and social significances of Finnish men's magazines. The research asks what kind of public spaces the Finnish men's magazines have provided and what kind of forms of agency the magazines have offered. A distinctive characteristic of the Finnish men's magazines is their manifold mixture of pornographic and general interest content, as well as political content. The huge popularity of Finnish men's magazines combining politics and pornography suggests that men's magazines have functioned as forms of political as well as sexual excitement. The research contributes to the academic knowledge of the Finnish men's magazines which have so far been neglected topics in the Finnish history writing.

The body of research material consists of a selection of annual volumes of the Finnish men's magazines published between 1940s and 1980s, in addition to interviews, official documents and company archive materials.

Laura Saarenmaa, project manager, laura.saarenmaa@uta.fi
University of Tampere, School of Communication, Media and Theatre, COMET

Project period: 01.09.2012 – 31.08.2015

Source of funding: Academy of Finland

• *Interpersonal Communication Competence in Virtual Teams (InViTe)*

The research project focuses on interpersonal communication competence needed in virtual (technologically mediated and often dispersed) teams in working life. By means of instant messaging, email, webconferencing, audioconferencing and videoconferencing, for example, members of virtual teams communicate with one another in a distributed setting. Today, technologically mediated work such as virtual teaming is an integral part of the operations of various organizations. The importance of communication competence has been acknowledged in face-to-face encounters in the workplace. However, very little is so far known about the kind of social and interpersonal competence that is required in technologically mediated collaboration.

The project is interested in the communicative activities of long-term, often long-distance virtual teams in work-related contexts of companies and public organizations as well as NGOs. We investigate team members' interpersonal communication competence for outcomes of virtual teaming. The project is guided by the assumption that interpersonal communication competence is crucial in fostering effectiveness and productiveness of virtual teams. However, the features and dimensions of competence may not be the same as in face-to-face teams.

Maarit Valo, project manager, maarit.valo@jyu.fi
Department of Communication, University of Jyväskylä

Marko Siitonen, project participant

Tarja Valkonen, project participant

Margarethe Olbertz-Siitonen, project participant

Mitra Raappana, project participant, doctoral student

Website of the project: <https://www.jyu.fi/hum/laitokset/viesti/en/research/projects/invite>

Project period: 01.01.2011 – 30.12.2014

Source of financing: Academy of Finland

- ***Populism as Movement and Rhetoric***

In Finland as elsewhere in Europe, rapid social change, multicultural challenges, social inequality, and the way different kinds of threat are disseminated by the media for public imagination, have given rise to populist protests and appeals to cultural values usually combining anti-elite and anti-immigrant nationalism with nationally and locally bounded demands of social justice. This project is focused on the populist movement and populist rhetoric in Finland. The main emphasis is on the analysis of textual documents on the Internet and in print, including discussion forums, blogs, newspaper articles, and political programs. Populism is studied as a phenomenon with multiple sources and multiple agendas. Issues of nationality, Europeanness, ethnicity, gender, and environmental issues are studied in their Finnish articulations in an intersectional manner by five researchers, against the backdrop of the new public sphere and the intermingling of the private and the public in it.

Urpo Kovala, project manager, urpo.kovala@jyu.fi
University of Jyväskylä, Research Centre for Contemporary Culture

Project period: 01.09.2012 – 31.03.2016

Source of financing: Academy of Finland

Presentationer från
Eija Poteri
Nordicom-Finland

www.nordicom.gu.se/?portal=mr

Gendering ICT in Everyday Life

A Comparative Study of Practices in Family and Extra – Family Contexts

This project studies discourses and practices of gender and ICT by looking at how the discourses of gender and ICT pertain to everyday life. It seeks to investigate in what ways, how and to what extent gender plays a part in actual uses of ICT.

Nordic countries are recognized as advanced users of computers and telecommunication technology both in public spheres and households. The region is also renowned for its focus on gender equality. Paradoxically competence in ICTs and their use-patterns are highly skewed in the Nordic countries and reducing the “gender gap” in ICT competences is hence an area for concern. Simultaneously ICT is associated with ‘misuse’; unwanted internet content, asocial behaviour, obesity, etc. This study seeks to probe into these matters by carefully investigating competence and use-patterns by various actors and in various social contexts. In this way the project aims at making a difference – it seeks to provide reliable information that can be used in sensible ways to meet challenges – especially related to gender issues – that accompany the technological revolution we are in the middle of.

Previous research has focused on quantitative self-reporting on ICT practices, as well as discourses that surround ICT use of females. What we know very little about are the actual ways ICTs are linked to people’s everyday lives even though many have argued for the need to turn away from the exclusive concern with texts and meanings to the terrain of how people live and experience the changed world around them. Moreover, Nordic research has given much attention to ICT uses in public arenas such as schools and workplace. Much use of ICT does however take place in homes. Surveys find such use to be strongly associated with gender and age in that young people and men are much more involved with the digital world than are older women. Conventions and moralities of ICT practices are in this respect embedded in and can be seen as partly an outcome of everyday family practices. Our knowledge of how the actual uses of ICTs takes place and are given meanings in homes and private/leisure contexts and relations is in this respect dramatically scarce in light of how much time and money people report spending on such activities.

It is furthermore an important concern in this project that gender is never operative in isolation and that therefore gender must be studied in relation to other factors that affect people’s practices. Hence the study can be termed a study of intersectionality and it therefore not only the question of how gender interact with other factors is central but so is the often overlooked question of how important gender is. Thus, the overall *thematic* and empirical theme is **how and to what extent gender plays a part in ICT-use in everyday life, and in different forms of life?** while our main *theoretical* aim is to develop a **perspective on gender which is based on a radical practice perspective.**

To make the thematic question manageable and provide new empirical knowledge the project focus is on ICT-use in families and among young females. Families/homes is a focus because the setting is existentially important and hence ICT-use is layered with a great deal of moral evaluation and gendered practices. This provides us with an easier intake to the cultural stuff that surrounds such thing-person practices.

The project is composed of two research themes, four project modules (grand discourse, local discourses, practice and theorizing) and 6 sub-projects. The research themes are (i) gendered ICT-use in *families*, and (ii) *young females' gaming* and online activities (partly outside, partly in homes).

The research questions are specified as follows:

1. *How are attitudes towards use, regulation and morality of ICT affected by gender?* This question requires mapping of men and women's expressed views on this topic. It requires investigation of public discourses on ICT and gender, on local discursive formation on the same, as well as observed ICT-related practices.
2. *To what extent is gender, as something people see themselves as and 'perform', made relevant and how does it vary in specific communicative context of ICT-use?* As with the previous question we wish to investigate this with a wide fan of methods.
3. *What consequences do the massive increase in homes and persons' use of ICTs affect gender?* Gender exists as prototypical cultural ideas enacted and embodied through practices. We wish to investigate how the prototypes – as they are expressed in public discourses – as well as gendered assumption, and gendered and gendering practices change with this socio-technological change. Moreover, we assume that such changes are context-dependent so that ideas about gender and ICT vary both in relation to e.g. home vs. public spheres, and in relation to different ICTs.

Results

The project has already several publications but there will be more to come.

Some publications so far:

- Linderoth, J. (2012) 'Why gamers don't learn more: An ecological approach to games as learning environments', *Journal of Gaming and Virtual Worlds*, vol. 4, no. 1.
- Lerche Møller, M. & Storm-Mathisen, A. (2012) Local discourses on gender and ICT – a strategic survey in three Scandinavian communities. Project Note. Oslo: SIFO. National Institute for Consumer Research.
- Linderoth, J. (2011) Gender in virtual courtships. The position as 'woman' in online games. Paper presented at the conference 'Gender in education'.
- Smedsrud, E. (2011) *Sjetteklassingers digitale hverdag: Forvaltning av kjønn og kapital i barnas IKT-praksiser*. Masteravhandling. Universitetet i Oslo: Sosialantropologisk institutt.
- Darbandi, C. (2011) *Kjønn, identitet og IKT. En studie av 12-13 åringers forhold til spill og sosiale medier*. Masteravhandling, Universitetet i Oslo, Sosialantropologisk institutt.
- Helle-Valle, J. (2010) "Language-games, in/dividuals and media uses: what a practice perspective should imply for media studies", pp. 191-211. In B. Bräuchler & J. Postill (eds.) *Theorising Media and Practice*. New York: Berghahn.
- Linderoth, J. (2010) *Världen som spelplan. Gränsöverskridande i onlinespelskulturen*. Stockholm: Medierådet.
- Helle-Valle, J. (2009) "'Si aldri nei til å gå ut med venner fordi du spiller på WoW.' Om nettspill, disiplinering og kommunikative kontekster", pp. 171-198. In K. Asdal & E. Jacobsen (eds.) *Forbrukerens ansvar*. Oslo: Cappelen.

Institutions taking part in the project

SIFO (Norway)

LinCS, University of Gothenburg (Sweden)

Copenhagen Business School (CBS) (Denmark)

Participants

Jo Helle-Valle, Project manager, Senior researcher at SIFO, Social anthropology.

Ardis Storm-Mathisen, Senior researcher at SIFO. Sociology.

Ingrid Kjørstad, PhD candidate, researcher at SIFO.

Erikka Smedsrud, UiO/SIFO

Chimen Darbandi, UiO/SIFO

Birgitte Tufte, Dr. media literacy, Professor, Center for Marketing Communication, The Copenhagen Business School CBS.

Ole Christensen, Senior researcher, Professionshøjskolen UCC, Copenhagen

Jonas Linderoth, Post.doc. researcher at LearnIT, University of Gothenburg.

Project period: 2009 – 2013.

Finance:

Total budget: 7.5 mill NOK

External funding from NOS-HS: ca 4.4 mill. NOK

Own funding from SIFO, University of Gothenburg and CBS: ca. 3.1 mill NOK

Andra forskningsprosjekt

• *Kunst! Makt! Seleksjon og forhandling i norsk kunstliv*

Dette er et tverrfaglig forskningsprosjekt om maktproblematikk i norsk kunst i dag. De fire kunstfeltene som skal belyses er scenekunst, litteratur, musikk og billedkunst. Begreper som ”makt og kunstenes autonomi” og ”kvalitetsforståelser” angir hovedfokus i prosjektet, som spesielt skal studere kulturpolitiske og -økonomiske betingelser for kunst- og kulturproduksjon i Norge i dag. Prosjektet tar utgangspunkt i feltanalytisk teori og er planlagt som en integrert og tverrfaglig utforskning av koblinger og relasjoner mellom 1) institusjonelle, politiske og økonomiske forhold og deres betydning for det kunstneriske handlingsrom og fordelinger av anerkjennelse (symbolsk kapital), og 2) de kunstneriske prosesser, estetiske valg og erfaringer som gjøres i forbindelse med verkproduksjon og -resepsjon i konkrete situasjoner og verk. Prosjektet tematiserer dermed forholdet mellom en institusjonell orden, preget av politisk styring og kulturindustrielle markedslogikker, og en kunstnerisk orden, preget av verdier som handler om kunstnerisk frihet, kreativitet og kvalitet i kunsten. Fire kunstfelt skal studeres i et komparativt perspektiv: Både scenekunst, litteratur, musikk og billedkunst, vil bli analysert og sammenlignet i prosjektet innenfor en felles teoretisk ramme, der maktfordelinger og maktrelasjoner innenfor og mellom felt blir spesielt studert.

Prosjektets hovedmål er å skaffe til veie og formidle til allmennheten, empirisk og vitenskapelig basert kunnskap om hvordan maktfordelinger og maktforhold styrkes og svekkes innenfor dagens norske kunst- og kulturliv. Prosjektet skal utvikle systematisk komparasjon av spesifikke maktfordelinger og maktforhold i og mellom de fire kunstfeltene. Spesielt skal prosjektet studere utviklingstrekk i eksterne relasjoner de siste 5-10 år mellom kunstfeltene og de kulturpolitiske og kulturøkonomiske institusjonene i Norge. Formidling skal prioriteres, og i den grad det er hensiktsmessig skal aktører og institusjoner i kunst og kulturliv involveres i dialoger og offentlige ordskiftet.

Tore Slaatta, faglig prosjektleder, tore.slaatta@media.uio.no
Universitetet i Oslo, Institutt for medier og kommunikasjon

Helge Rønning

Ove Solum

Universitetet i Oslo, Institutt for medier og kommunikasjon

Anne Helene Lorentzen

Universitetet i Oslo, Senter for tverrfaglig kjønnsforskning

Susanne Østby Sæther

Universitetet i Oslo, Institutt for filosofi, kunsthistorie og klassiske språk

Fredrik Engelstad

Universitetet i Oslo, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

Håkon Larsen

Trygve Gulbrandsen

Lise Kjølørød

Universitetet i Oslo, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

Per Mangset

Heidi Stavrum

Høgskolen i Telemark

Ole Marius Hylland

Knut Løyland

Telemarksforskning

Prosjektperiode: 01.09.2011 – 31.12.2014.

Finansieringskilde: Norges Forskningsråd (NFR) (4 000 000 NOK)

• **Nyttig og imaginær: Servicejournalistikken i NRK**

Prosjektet skal studere forbruks- og servicejournalistikkens oppkomst og vekst som journalistisk diskurs siden slutten av 1970-årene. Denne utviklingen er et av de mest markante trekkene i norsk og vestlig journalistikk de senere årene. I kjølvannet av velstandsutviklingen, nisjemedienes suksess og frakoplingen fra partiene, utviklet service-journalistikken seg med egne teknikker og gener. Prosjektet skal analysere hvordan pressen og i dette konkrete prosjektet særlig hvordan NRK TV har gjort forbruker- og livsstiljournalistikk til et underholdende og populært område. Prosjektet spør: Hva slags emner behandles med hvilken form? Hvilke rolle tilskrives publikum, hvordan redefinerer denne journalistikken nyhetsjournalistikkens nyhetskriterier, Hva er programvertens rolle og scenografiens signaler? I hvilken grad og hvordan formidles nytte, rådgivning, veiledning, service, velvære og livsinnstillinger? Hvilket individ og hvilket hverdagsliv fremstilles? Hvilke selvsrealiseringsmuligheter lanseres? Hvordan anvendes underholdnings- og opplevelselementer? Hvordan, med hvilke gener, sirkles mottakeren inn i et stadig mer komplekst forbrukersamfunn? Og ikke minst – hvordan påvirker dette allmennkringkastingen og dens legitimitet? Funnene skal publiseres i SIFO-rapport, gjennom en masteroppgave og som artikkel.

Jo Helle-Valle, prosjektleder, jo.helle-valle@sifo.no

Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)

Ardis Storm-Mathisen

Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)

Terje Rasmussen

Universitetet i Oslo og SIFO, Institutt for medier og kommunikasjon

Marcela Frugård (masterstudent)

Prosjektperiode: 01.01.2012 – 31.12.2012

Finansieringskilde: Rådet for anvendt medieforskning (RAM) (250 000 NOK)

Presentationer från
Ragnhild Mølster
Nordicom-Norge

www.nordicom.gu.se/?portal=mr

Vardagslivets och kulturens medialisering

*Arbete inom ramen för
Riksbankens Jubileumsfond i Sverige*

Områdesgruppen Vardagslivets och kulturens medialisering påbörjade verksamheten 2012.

I allt fler sammanhang ses ett tilltagande beroende av kommunikationsmedier som central faktor bakom avgörande samhälleliga och kulturella förändringar. Alla medieformer kan förvisso betecknas som sociala, men sociala medier och den användargenererade webben antyder att digitala medier numera ingår i vardagen på ett sätt som inte tidigare varit fallet. Medier är rentav människors vardag, och denna omfattande medialiseringprocess har i djupet omvandlat mänskliga relationer och socio-politiska maktförhållanden, beteenden, värderingar, den professionella mediemarknaden, förhållandet mellan medieinstitutioner och andra institutioner samt olika former av estetiska uttryck.

Medialiseringen och dess socio-politiska uppmärksammas ofta. Mediernas betydelse sägs exempelvis växa över tid i en framåtriktad process där olika former av mediering antas spela allt större roll – i allt fler institutionella och sociala sammanhang. Politikens medialisering är ett exempel på ett sådant synsätt, religionens ett annat. Men medialiseringens begrepp har även mer kulturella och vardagliga aspekter, som hittills inte varit föremål för lika mycket forskning som det som rör politiken och andra samhälleliga institutioner. Medialiseringens kulturella former accentuerats av de digitala mediernas genomslag, men kan också spåras långt tillbaka i kommunikationshistorien, i synnerhet utanför de etablerade medieinstitutionerna.

Områdesgruppen *Vardagslivets och kulturens medialisering* gör det möjligt att bättre förstå medialisering som ett genomgripande kulturellt och samhälleligt fenomen som verkar på många nivåer i tillvaron. Sedan några år tillbaka kan man konstatera ett ökande intresse för medialiseringsspörsmål i vid bemärkelse, nationellt såväl som internationellt – och därtill både inom och utanför en vetenskaplig forskningskontext. Angränsade teman ägnas allt större uppmärksamhet genom projekt, konferenser och nätverk, som engagerar olika forskare i skilda ämnen men är också synnerligen omdebatterade i medievärlden, kulturlivet och politiken.

Områdesgruppens uppgifter

Områdesgruppen fokuserar på tvärvetenskapligt gränsöverskridande studier av skärningsytorna mellan medier och övrigt kultur- och vardagsliv. Gruppen kan bidra till att vidareutveckla forskningen kring medialisering från en kulturvetenskaplig synvinkel. Den ska främja den vetenskapliga diskussionen om medialiseringprocesser, kartlägga forskningsbehov och stimulera till ny forskning, möta intressen och erfarenheter i mediernas och kulturens sfärer. Den ska även driva fram samlande och fördjupande insatser för att skapa synergier mellan vetenskapsområden, utgöra en plattform mellan forskare och företrädare för kulturlivet, mediebranschen och politiken samt knyta an till nordisk och internationell spetskompetens på området.

Ledamöter

André Jansson, professor i medie- och kommunikationsvetenskap, Karlstads universitet

Anne Jerslev, professor, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, Københavns Universitet

Eva Swartz Grimaldi, styrelseledamot i bland annat SVT, Nobel Media och Stockholms Konserthus

Göran Blomqvist, vd, Riksbankens Jubileumsfond

Johan Fornäs, professor i medie- och kommunikationsvetenskap, Södertörns högskola

Maria Wikse, forskningssekreterare, Riksbankens Jubileumsfond

Mats Ekström, professor i medie- och kommunikationsvetenskap, JMG, Göteborgs universitet

Pelle Snickars, forskningschef, Kungliga biblioteket.

Tina Ehn, riksdagsledamot (MP)

Ulrika Knutson, journalist, f.d. ordförande Publicistklubben

Andra forskningsprojekt

- ***Narratives of Europe. Perspectives from its North-East Periphery***

This project investigates how Europe is identified in narratives from the greater Baltic region. It focuses on how “Europeanness” is fabricated and narrated in one of Europe’s dynamic peripheries. Focusing on the region’s philosophical, political, literary, musical, art and media discourses, a systematic and comparative analysis is made of how European identity is articulated differently depending on national context and narrative genre. The project thus makes comparisons in three dimensions: how does the narration of European identity vary (1) between centre and periphery; (2) between national subregions of the Baltic area; and (3) between narrative genres of communication.

In the relatively peripheral greater area surrounding the Baltic Sea, neighbouring countries with divergent experiences have chosen distinct paths vis-à-vis the European project of unification, offering excellent clues to the diverse facets of ongoing refigurations of what Europe means. The project mainly focuses on Russia, Estonia, Latvia, Lithuania, Poland, Germany, Czech Republic, Romania, Finland and Sweden. In this region, concepts of Europe are intensely cultivated and debated, challenging the notion of the Baltic and East European region as the Eastern “Other” and suggesting that they in many ways tend to be more active Europeans than many in Central or Western Europe. Discursive tensions will be scrutinised between “Fortress Europe” and Europe as communicative node, unity and diversity, stability and mobility, universalism and particularism. There are variously emphasised traces of Christian heritage, colonial history, Enlightenment ideas of progress, experiences of war, or reference to old and new transnational connections.

Six subprojects deal with European narratives in (A) phenomenological philosophy; (B) political movements, (C) literature, (D) visual arts, (E) popular music, and (F) contemporary media genres. The project will organize annual workshops and result in individual articles and a joint anthology report. It links core disciplines within the Critical and Cultural Theory research area of Södertörn University (Media and Communication Studies, Philosophy, Aesthetics and Art Studies), and make them imminently relevant to the Baltic area studies of BEEGS and CBEES.

Johan Fornäs, projektledare, johan.fornas@sh.se

Carl Cederberg, carl.cederberg@sh.se

Stefan Jonsson, stefan.jonsson@sh.se

Anne Kaun, anne.kaun@sh.se

Katarina Macleod, katarina.macleod@sh.se

Södertörns högskola, Institutionen för kultur och kommunikation

Projektperiod: 01.01.2012 – 31.12.2014

Finansiering: Östersjöstiftelsen

• ***Intern kriskommunikation. Strategier och metoder för offentliga organisationers interna krishantering***

I detta projekt fokuseras medarbetarnas betydelse och metoder ska tas fram för att utveckla intern kriskommunikation. Detta kan i sin tur skapa bättre möjligheter för samhället och organisationer att hantera kriser.

Det är människors tolkning av en händelse som avgör om den blir klassificerad som hot, risk eller kris och de handlingar som följer. Människor agerar utifrån sin förståelse och tolkning av en händelse. Förståelsen uppstår i stor utsträckning i kommunikationen med andra. Formell kommunikation, till exempel via intranät och personalmöten, är viktiga för medarbetarnas förståelse. Dock är den informella kommunikationen, som sker i korridorer, genom e-post och bloggar, än viktigare.

Medarbetarna kan på ett tidigt stadium fånga upp svaga signaler på förändringar i och utanför organisationen. Medarbetarna tolkar signalerna och agerar för att förändra situationen så att en kris kan mildras eller helt undvikas.

Projektet ska bidra med nya och viktiga kunskaper inom området intern kriskommunikation samt ta fram strategier som kan hjälpa offentliga organisationer att undvika kriser som kan få stora negativa konsekvenser för samhället.

Mats Heide, projektledare, mats.heide@isk.lu.se

Charlotte Simonsson, charlotte.simonsson@isk.lu.se

Lunds universitet, Campus Helsingborg, Institutionen för strategisk kommunikation / ISK

Projektperiod: 01.01.2011 – 31.12.2013

Finansiering: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap / MSB (2 900 000 SEK)

• ***Mad Women. Genus- och sexualitetsperspektiv på reklam och marknadsföring i Sverige 1850-2010***

Detta postdoc-projekt syftar till att nyansera och problematisera bilden av reklambranschens historia ur genus- och sexualitetsperspektiv. Projektet är uppdelat i ett antal mindre studier avsedda att belysa såväl genusarbetsdelning, identitetsskapande, konsumtionskultur som könskodat företagande inom den svenska reklambranschen och dess produkter.

Annons- och massmediemarknaderna har historiskt varit tätt knutna till varandra och olika populärpressgenrer har utvecklats mot olika konsumentgrupper. Grundläggande i den svenska mediehistorien är ett konkurrensförhållande mellan det kommersiella och det ideella, vilket gör att den svenska reklambranschen måste analyseras i relation till både mediemarknadernas speciella ägandeförhållanden och till statens regleringar av kulturella uttryck.

Inom genus- och sexualitetsforskningen har en mediekritisk hållning generellt varit rådande, där kommersiella drivkrafter ansetts påverka hur könsidentitet och sexuell subjektivitet skapats i populärkulturen. Hur dessa kommersiella krafter sett ut, hur de varit organiserade och hur detta förändrats över tid har däremot endast i mindre utsträckning undersökts utifrån ett genus- och sexualitetsperspektiv. Projektet är tänkt att fylla denna kunskapslucka genom att vidga perspektiven både på branschen som sådan och på dess produktion genus- och sexualitetsteoretiskt.

Projektet bygger även på historisk forskning om könsad konsumtion, där män historiskt uppfattats som försörjare och kvinnor som konsumenter. I projektet studeras dels hur den kvinnliga konsumenten konstruerats i populärpressen, men också framväxten av en manlig (både hetero- och homosexuell) konsument.

Klara Arnberg, projektledare, klara.arnberg@ekhist.umu.se

Stockholms Universitet, Ekonomisk-historiska institutionen

Projektperiod: 01.01.2012 – 31.12.2013

Finansiering: Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap / FAS (1 600 000 SEK)

- ***Globala mödrar. Om den svenska mediebildens av internationellt surrogatmödraskap och internationell adoption***

Detta projekt undersöker bilden av internationellt surrogatmödraskap och internationell adoption i svenska medier.

Genom en jämförelse med adoption placeras surrogatmödraskap in i en historisk och global kontext som synliggör dess etiska problematik. Som adoptionsland intar Sverige en särställning internationellt genom att vara det land i världen som har flest utlandsadopterade per invånare. Det finns många paralleller mellan internationell adoption och surrogatmödraskap, inte minst beträffande den etiska problematiken kring etnicitet, relationen i-land / u-land och barnets relation till sitt biologiska ursprung, som detta projekt kommer att behandla närmare.

Med digitalisering, webbaserade medier samt nya visningskontexter som mobiler och surfplattor, har medierna, och framförallt den rörliga bilden, stärkt sin ställning i våra liv.

Projektets inriktning på medier innebär att de inte bara betraktas som transparenta behållare för ett innehåll. De anger också ramarna innehållet. Studien omfattar olika sorters medier, i första hand film och tv men också websidor och tryckta medier. Den bidrar till vår förståelse av hur mediekulturen påverkar vårt sätt att se och tänka på familj, föräldraskap och deras relation till större samhälleliga och globala sammanhang. I den omförhandling som pågår i Sverige kring den nya globaliserade familjen spelar film och tv en avgörande roll. Den svenska situationen visar hur teknologisk innovation och social förändring bearbetas i rörliga bildmedier. Inte minst tv spelar en drivande roll, vilket SVT:s serie *Barn till varje pris?* (2011) och dess roll som opinionsbildare i den pågående debatten kring surrogatmödraskap är ett exempel på. I *Barn till varje pris?* möter vi ett svenskt manligt samkönat par som anlitar en surrogatmamma i Indien. Exemplet visar tydligt hur olika maktordningar baserade på kön, sexualitet, klass etnicitet och ras samspelar i frågan om surrogatmödraskap. Ett huvudsyfte i projektet är att analysera den speciella dynamik som uppstår när dessa olika maktordningar korsas.

Johanna Lundström Gondouin, Projektledare, johanna.gondouin@mail.film.su.se
Stockholms universitet, Enheten för filmvetenskap

Projektperiod: 01.01.2013 – 01.01.2015

Finansiering: Vetenskapsrådet (2 635 000 SEK)

- ***Piratkopieringens ideolog. En studie av piratkopiering, upphovsrätt och modernitet i Sverige, USA och Australien***

Projekt syftar till att studera piratkopieringens och piratrörelsens internationella utbredning som ett politiskt och ideologiskt fenomen, exemplifierat genom piratpartier och andra upphovsrättskritiska organisationer i olika delar av världen. Studiens målsättning är att undersöka hur den retorik som präglar 2000-talets digitala piratrörelse förhåller sig till de idéer och ideal som präglat synen på upphovsrätten i det förflutna och dess relation till det moderna samhällsbygget. Studien fokuserar på piratpartier och andra piratorganisationer i Sverige, Australien och USA och de olika organisationernas framväxt analyseras utifrån den retorik som partierna utvecklar och de reaktioner de möter i respektive länder. Studien har således ett internationellt fokus och men den har också en fast svensk förankring eftersom Piratpartiet ursprungligen är ett svenskt fenomen som har inspirerat till liknande initiativ i mer än 60 andra länder. USA och Australien utgör här exempel på hur idén om ett piratparti omformuleras i två olika kulturella och juridiska kontexter. Projektet vilar på ett antal längre fältstudier av piratorganisationer i de olika länderna, men analyserna av det empiriska materialet kommer också att förankras i ett teoretiskt och kulturhistoriskt sammanhang.

Martin Fredriksson, Projektledare, martin.fredriksson@liu.se
Linköpings universitet, Institutionen för studier av samhällsutveckling och kultur / ISAK

Projektperiod: 01.08.2012 – 01.08.2015

Finansiering: Riksbankens jubileumsfond (2 200 000 SEK)

• ***Mellan organisationsintresse och demokratiskt uppdrag – utmaningar inom mediehantering i socialtjänst, polis och skola***

Detta projekt undersöker mediehanteringsformer inom socialtjänst, polis och skola. Dessa organisationer ställs inför olika utmaningar med avseende på mediehantering. Socialtjänsten har till exempel blivit föremål för intensiv mediekritik i enstaka fall och medierelationer försvåras av sekretessregler. För polisen är massmedier en viktig resurs för att få allmänhetens hjälp i pågående brottsutredningar. Offentligt drivna skolor ställs idag inför en allt hårdare konkurrens från friskolor, något som innebär att marknadsföring blir centralt. Syftet med detta projekt är att jämföra mediehantering inom socialtjänst polis och gymnasieskola.

Projektet berör grundläggande frågor om hur offentliga organisationer reproducerar sin legitimitet i det medialiserade samhället. Frågan om i vilken utsträckning ambitioner att framställa den egna verksamheten i positiv dager går ut över öppenhet med dess brister är fundamental för förståelsen av den medialiserade demokratin. Att för första gången genomföra en empiriskt jämförande studie om mediehantering inom offentlig sektor ger en ökad och fördjupad kunskap om olika förhållningssätt till mediehantering och vilka effekter detta har för den dagliga verksamheten. På ett mer konkret plan blir projektets resultat relevanta för en fortsatt utveckling av det offentliga öppenhet mot det omgivande samhället. Resultaten är också relevanta för andra verksamheter inom den offentliga sektorn, som till exempel hälso- och sjukvården, försvarsmakten, försäkringskassan, osv.

Stefan Sjöström, Projektledare, stefan.sjostrom socw.umu.se
Umeå universitet, Institutionen för socialt arbete

Projektperiod: 01.01.2012 – 01.01.2014

Finansiering: Vetenskapsrådet (4 158 000 SEK)

• ***Ritual Communication in Global Crisis***

Projektet Ritual Communication in Global Crisis syftar till att utreda huruvida journalistiken i globala kriser präglas av engagemang gentemot de involverade snarare än av opartiskhet. Är det så att journalister istället för att representera den verkande kraft som står mellan nationella/supranationella auktoriteter och medborgarna, istället för att representera det naturla och opartiska observatörspektivet tillskriver sig själva en involverad och aktiv roll i vilken de tjänar som de lidandes förespråkare och hanterar frågor om ansvarsutkrävande från ett humanitärt perspektiv som förbiser auktoriteterna? För att studera dessa frågor utgår projektet ifrån journalistik som rituell kommunikation—ett synsätt där journalistik är mer än informationsförmedling utan också ett medel att skapa social gemenskap. Med detta perspektiv följer, i min mening, en syn på journalisten som aktör – inte en observatör. Spänningen mellan den involverade och den opartiska journalistrollen kommer att undersökas empiriskt med hjälp av journalistintervjuer och fokusera på hur barn hanteras i globala kriser.

Maria Hellman, Projektledare, maria.hellman@ims.su.se
Stockholms universitet, Enheten för journalistik, medier och kommunikation

Projektperiod: 01.03.2012 –

Presentationer från
Karin Poulsen
Nordicom-Sverige

www.nordicom.gu.se/?portal=mr